

Barn på väg till skolan – säkert och miljöanpassat genom att gå eller cykla

Tips till skola eller föräldrar om hur man sätter igång

**Slutrapport för projektet
Barn på väg till skolan 2005 – 2008**

**Ställd till Vägverket Region Väst
Projektet Hållbar utveckling Väst 2005 - 2008**

September 2008

Inledning

Det treåriga projektet Hållbar utveckling Väst (HUT Väst), som startade i april 2005 och avslutades våren 2008, syftade främst till att utifrån kommunernas behov stärka det lokala arbetet för hållbar utveckling i Västra Götaland och genom detta underlätta och påskynda omställningen till ett hållbart samhälle. Initiativet till projektet kom från föreningen Agenda 21 i väst där många representanter för kommunerna fanns med.

19 kommuner var med från starten men vid projektets slut våren 2008 deltog 29 kommuner i samarbetet. Under våren 2008 har det treåriga projektet Hållbar utveckling Väst (april 2005 - mars 2008) följts upp och utvärderats. Resultatet är mycket positivt och samverkan kommer att fortsätta som ett arbetande nätverk.

En del av projektet har varit av ren samordnande karaktär, medan en del har byggt på olika fokusområden som drivits som avgränsade delprojekt, totalt nio stycken. Inom fokusområdet Transporter har delprojektet Barn på väg till skolan bedrivits under tre år, med stöd från framförallt Vägverket Region Väst.

Delprojektet Barn på väg till skolan

Delprojektet Barn på väg till skolan har varit ett samarbete mellan Hållbar Utveckling Väst och Vägverkets KUSTOM-projekt och syftar till att stödja kommunala tjänstemän och trafikinformatorer i deras arbete med att förmå skolbarn och deras föräldrar att ta sig till skolan på ett miljöanpassat, hälsosamt och säkert sätt. I KUSTOM samverkar Vägverket Region Väst och ett antal kommuner i Västra Götaland, Värmland och Halland om trafiksäkerhet och miljö.

Syftet med delprojektet har varit att främja god hälsa hos barnen, mindre miljöpåverkan samt en säkrare miljö runt skolorna genom att stödja kommunala tjänstemän och trafikinformatorer i deras arbete med att försöka minska skjutsandet av barn med bil till skolan.

När vi under ca tre år har jobbat med detta projekt har vi som deltagit fått en hel del värdefulla erfarenheter som vi skulle vilja dela med oss av. Denna rapport börjar därför med en del som är skriven som en lathund för hur man som förälder, skolpersonal eller tjänsteman på kommunen i sin kontakt med skolungdomar, kan gå till väga när man planerar sitt arbete. Den andra delen av rapporten är mer en traditionell slutrapport om projektet. En beskrivning av vår organisation, hur vi arbetat, uppnått våra mål etc.

Trevlig läsning!

LATHUND - Tips på hur man kommer igång med att få fler barn att gå och cykla

Förutsättningar för att lyckas

- ☞ Ha syftet med arbetet klart – piggare och friskare barn, minskad biltrafik, mindre CO2-utsläpp och bättre luft åt alla.
- ☞ Det måste finnas vilja, resurser och tid avsatt hos en person som driver arbetet framåt samt flera personer i en arbetsgrupp, samt lite pengar. Ansenlig tid krävs i startskedet för att komma igång.
- ☞ Det bör finnas säkra gång- och cykelvägar i kommunen.
- ☞ Det är enklare att komma igång i lite större tätorter där trafiken redan är framförallt ett säkerhetsproblem.
- ☞ Avståndet som barnet skall gå/cykla skall vara acceptabelt, max 2-3 km beroende på ålder, eller 30 minuter.
- ☞ Föräldrarna skall tillåta att barnet går eller cyklar.

Att starta arbetet för att få fler barn att gå och cykla

- ☞ Sätt ihop en arbetsgrupp och utse en person som skall leda arbetet för att få fler barn att gå och cykla. I arbetsgruppen bör ingå en projektledare samt gärna folkhälsoplaneraren i kommunen, representanter för skolan samt också från kommunens fysiska trafikplanering.
- ☞ Ha en plan för arbetet och räkna med att det tar tid att få igång det, minst ett år. Ha god framförhållning och starta i liten skala.
- ☞ Fokusera på de yngre eleverna, gärna barn i åk 0-3. Barn på mellanstadiet klarar ofta att gå själva.
- ☞ Informera rektorer, lärare, kommunens folkhälsoplanerare, trafikkontoret m fl om vad som är i görningen.
- ☞ Ha klart målsättningen för arbetet. Det kan vara både säkrare trafikmiljö, bättre miljö samt bättre hälsa för barnen. Eller så koncentrerar man sig på ett område.
- ☞ Sätt mål som kan följas upp och mätas, t ex. att öka antalet som går och cyklar, att minska antalet motorfordon vid skolan, att minska hastighetsöverträdelser och incidenter, att minska koldioxidutsläpp, att t ex. via intervjuer undersöka om barnen blir piggare, har lättare att koncentrera sig, får fler kamrater osv.

- ☞ Förbered för mätning av situationen i skolan – hur många elever blir skjutsade, går eller cyklar.
Obs att man bara bör mäta resultatet för just den grupp av barn eller den klassen som deltar i en aktivitet för att få fler att gå och cykla. Detta görs enklast med ett frågeformulär/enkät där varje elev/förälder skriver ner hur han/hon tagit sig till skolan, avstånd osv. Ev. kan läraren hjälpa till med denna faktainsamling.
Om man har med hela skolan i aktiviteten fungerar det bra att räkna fordon och gående utanför skolan. Detta kan göras genom att räkna fordon, gående och cyklande på plats. En eller ett par personer (engagera också gärna elever och föräldrar) krävs för att göra dessa trafikräkningar vid olika tillfällen.
Samma typ av mätning görs vid olika tidpunkter, t ex med ett halvårs mellanrum för jämförelse och avstämning mot uppsatta mål.

Kommunikation

- ☞ Dokumentera arbetet successivt.
- ☞ Allmänt: kommunicera löpande skriftligt och muntligt om projektet, gärna i mötesform.
- ☞ Ha kontakt med skolornas rektorer.
- ☞ Bra informationstillfällen om man vill nå föräldrar är i samband med skolråd eller föräldramöte.
- ☞ Brev om hur bra det är att barnen promenerar till skolan kan skickas hem till barnen inför skolstarten i åk 0.
- ☞ När ni gjort mätningar via frågeformulär eller trafikräkningar, kom ihåg att kommunicera resultatet med både föräldrar/barn och skolpersonal.
- ☞ Kontakta gärna lokala media och berätta om vad ni åstadkommit. Bjud in dem att gå med barnen en dag.

Vill du som lärare:

- Få lugnare elever i undervisningen
- Bättre kamratskap i klassen
- Gladare barn som orkar mer
- Bidra till en bättre miljö
- Minskad biltrafik runt skolan

Då kan "vandrande eller cyklande skobuss" vara något för dig. Barnen går tillsammans, med eller utan föräldrar berörande på ålder och andra omständigheter. När barnen går i mellanstadiet kan de också i vissa fall börja cykla till skolan.

I projektet Barn på väg till skolan samverkar kommuner i Västra Götaland för att förmå barnen och deras föräldrar att ta sig till skolan på ett miljöanpassat, hälsosamt och skönt sätt.

Det är ett samarbete mellan Hälso- och utvecklings Väst och Västerbottens KUSTOM-projekt.

KUSTOM står för Kommunersamverkan om trafiksäkerhet & miljö. Vi arbetar i Region Väst och ett antal kommuner i Västra Götaland, Västmanland och Halland samverkar om trafiksäkerhet och miljö.

För att ta del av goda exempel och få veta vem som driver de här frågorna i din kommun se www.huvust.se eller projektsida Barn på väg eller kontakta Sanna Hambeson 031-701 05 70, e-post: sanna.hambeson@huvust.se eller Lars Johansson 0708-48 72 20.

Gå i skolan blir roligare när man går till skolan.

Att gå eller cykla till skolan gör barnen piggare och friskare, minskar biltrafiken och ger bättre luft åt alla.

Vill du som förälder:

- Ha glada, friska barn
- Stärka deras relationer till kompisarna
- Frisk luft och motion till ditt barn
- Bättre kamratskap i klassen
- Röra på dig tillsammans
- Bidra till en bättre miljö
- Lättare få iväg ditt barn på morgonen
- Säkrare väg till skolan
- Minskad biltrafik runt skolan

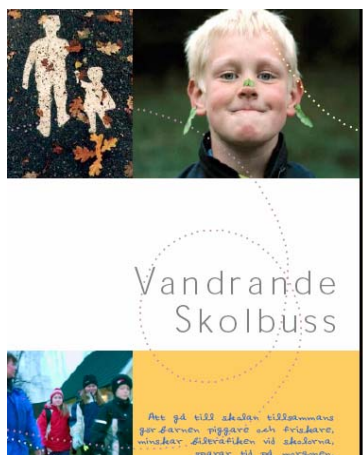

Att organisera en grupp av barn som går tillsammans

- ☞ Först skall sägas att detta med att organisera hur en grupp barn skall gå till skolan tillsammans, med eller utan föräldrar, kan göras på många olika sätt, nedan följer några allmänna tips som varit framgångsrika i några av kommunerna i Västra Götaland.
- ☞ När ni vet att en skola är intresserad av att starta, skaffa klasslistor från skolan och välj ut några familjer som har barn i samma ålder och som bor nära varandra. Ta kontakt med familjerna och undersök intresset.
- ☞ Ta fram en karta över området, lägg in sk. hållplatser och bestäm vilka dagar och tider som skall gälla. Ofta kan kommunen hjälpa till med att ta fram kartor.

Framgångsfaktorer

- ☞ Ta fram och utnyttja eget eller använd befintligt informationsmaterial.
Exempel på befintliga foldrar är
 - Hållbar utveckling Västs folder "Gå i skolan blir roligare när man går till skolan", se www.hutvast.se. Foldern kan beställas genom Vägverket region Väst.
 - Samverkan för hållbart resandes folder "Vandrande skolbuss"Exempel på DVD-film är
Filmen om vandrande skolbuss, ca 10 min från Trafiken i skolan.
www.trafikeniskolan.se
- ☞ Ta fram kartor över promenadstråken, och ev tidtabeller
- ☞ Utgå från en arbetsgrupp – Projektledare, föräldrarepresentanter, miljö- o hälsoplanerare, tekniska, skolskjutssamordnare, trafikplanerare.
- ☞ Välj ut de skolor som passar och har förutsättningar, börja med de som har störst chans att lyckas.
- ☞ Målgrupp i första hand barn i åk 0-3. Barn från åk 0-1 bör gå tillsammans med föräldrar.
- ☞ Ha med engagerade föräldrar och lärare/rektorn.
- ☞ Ta fram reflexvästar och ev. kepsar till de barn som går.
- ☞ Mätresultat delges skola och föräldrar.
- ☞ Kommunens Tekniska förvaltning och gatuenhet säkrar upp gång och cykelstråken.

Annat att tänka på

- ☞ Ha en plan för vad som skall hända efter de första inledande aktiviteterna. Börja fundera i ett tidigt skede på vem som skall hålla i arbetet när det permanentas. Driv på arbetet så att en bred förankring skapas, att det finns tydliga motiv och ansvar för alla inblandade parter. Det optimala är om politiskt beslut tas i kommunen att alla skolor ska arbeta med sin egen trafikmiljö.
- ☞ Vid skolor i trafikerade områden bör byggas särskilda platser för avsläppning.
- ☞ Bussåkande elever kan, om trafiksituationen bedöms som säker, släppas av en bit från skolan, så får de promenera en bit och pigga till.
- ☞ Cyklande barn i större grupper bör undvikas för att det är trafikfarligt, mindre grupper är ok.

Slutrapport för projektet Barn på väg till skolan 2005-2008

Bakgrund

Projektet Hållbar utveckling Väst (HUT Väst) startade i april 2005 och avslutades sista mars 2008 och syftade till att utifrån kommunernas behov stärka det lokala arbetet för hållbar utveckling i Västra Götaland och att genom detta underlätta och påskynda omställningen till ett hållbart samhälle. Vid projektets slut medverkade 29 kommuner i samarbetet. De deltagande kommunerna har varit: Alingsås, Bengtsfors, Borås, Falköping, Färgelanda, Gullspång, Götene, Hjo, Härryda, Kungsbacka, Kungälv, Lidköping, Lilla Edet, Mark, Mariestad, Mellerud, Munkedal, Mölndal, Orust, Skövde, Svenljunga, Tanum, Tibro, Tjörn, Tranemo, Trollhättan, Ulricehamn, Vänersborg och Åmål. Kontaktpersoner i kommunerna har i första hand varit miljösamordnare och Agenda21-samordnare.

En del av projektet har varit av ren samordnande karaktär, medan en del har byggt på olika fokusområden som drivits som avgränsade delprojekt, totalt nio stycken. Inom fokusområdet Transporter har delprojektet Barn på väg till skolan bedrivits under tre år, med stöd från framförallt Vägverket Region Väst.

En större utvärdering av HUT Väst genomfördes i februari 2008 i syfte dels att fungera som lärandeprocesser för medverkande aktörer och dels fungera som kunskapsöverföring och marknadsföring av satsningen i Västra Götaland. Utvärderingen visar att de deltagande kommunernas representanter är mycket nöjda. Citat ur utvärderingen:

” Enkäter skickades ut till 29 kommuner och fem av dessa medverkade dessutom i en telefonintervju. Enkäterna besvarades av 27 kommuner och visar att:

1. Samarbete mellan deltagarna i projektet samt mellan deltagarna och andra aktörer som arbetar för en hållbar utveckling har utvecklats och ökat sedan projektstarten.
2. Metoder och verktyg inom fokusområdena transporter, energi och planering, som är användbara för kommuners arbete med en hållbar utveckling, har tagits fram och spridits.
3. Kommunernas lokala arbete med hållbar utveckling i Västra Götaland har stärkts och underlättats.
4. Kunskapen hos projektdeltagarna har ökat om utvalda energi- och transportfrågor, t ex. avseende en kommuns energianvändning samt hur man kan stödja och påverka olika aktörer i kommunens geografiska område till en mer hållbar energianvändning samt ett mer hållbart transportsystem.
5. Projektets erfarenheter har dokumenterats och kommunicerats lokalt, regionalt och nationellt.
6. Omvärldsbevakningen för kommunernas medarbetare som arbetar med hållbar utveckling har underlättats.

Nästan alla som deltagit inom olika delprojekt upplever alltså att de fått ökade kunskaper om de frågor som behandlats. Sammantaget upplever nästan alla deltagande kommuner någon form av nytta med sitt deltagande. Ett gott betyg är också det ökande antalet deltagande kommuner. Från början deltog 19 kommuner, andra året ökade siffran till 25 och nu är 29 kommuner av 50 möjliga betalande deltagare i nätverket. Regionen har 49 kommuner, men därutöver deltar Kungsbacka kommun.

De olika fokusområdena och delprojekten har haft olika antal deltagare. Behoven ser olika ut i kommunerna och alla kan inte vara med överallt. Spridningen i deltagandet är ganska jämn, och betygen överlag positiva. Man har upplevt mervärde med att delta i olika delprojekt.”

Redovisning av arbetet och uppföljning av resultat i delprojektet Barn på väg till skolan sept 2005 - sept 2008

Det treåriga projektet Barn på väg till skolan är ett av ett nio delprojekt som bedrivits inom det större treåriga samverkansprojektet Hållbar utveckling Väst (HUT Väst). Barn på väg till skolan har varit ett samarbete mellan Hållbar utveckling Väst och Vägverkets KUSTOM-projekt (Kommunsamverkan trafiksäkerhet och miljö) och startade i september 2005.

Uppföljning av syfte och mål

Syftet med delprojektet har varit att främja god hälsa hos barnen, mindre miljöpåverkan samt en säkrare miljö runt skolorna genom att stödja kommunala tjänstemän och trafikinformatörer i Västra Götaland i deras arbete med att försöka minska skjutsandet av barn med bil till skolan.

Vid en enkät med 27 kommuner i Hållbar utveckling Väst som gjordes i februari 2008 framgick att elva kommuner deltog i aktivt delprojektet Barn på väg till skolan vid den tidpunkten och att representanter för tio av dem tyckte att projektupplägget var bra och upplevde att deras kunskaper i ämnet hade ökat.

Delprojektets mål:

1. Kommunala tjänstemän och trafikinformatörer har fått mentalt och praktiskt stöd i sitt arbete med att förmå barnen och deras föräldrar att ta sig till skolan på ett miljöanpassat, hälsosamt och säkert sätt.

Kommentar: Representanter för drygt 10 kommuner har arbetat mer eller mindre aktivt under projektets tidsperiod för att få igång fler barn att gå och cykla i resp. kommun. I några kommuner har arbetet varit framgångsrikt i andra mindre. Deltagarna från samtliga kommuner har uttryckt att de fått bra stöd av projektet, framförallt med gemensamt informationsmaterial, tips om hur andra kommuner i landet arbetar osv.

2. Att ha stimulerat till ökat samarbete mellan de deltagande kommunerna.

Kommentar: Eftersom många av de deltagande representanterna från kommunerna är anställda som trafikinformatörer inom Vägverkets KUSTOM-projekt (se ovan) träffas de redan regelbundet inom det nätverket och tycker därför inte att detta projekt givit så mycket när det gäller ökat samarbete. Däremot de kommuner som inte har någon trafikinformatör i KUSTOM-projektet men som ändå deltagit här, t.ex., Lilla Edet, Kungsbacka och Gullspång har upplevt att de fått bra stöd i samarbetet med andra kommuner.

3. Representanter för de medverkande kommunerna har gemensamt utvecklat fungerande metoder och verktyg som stöd för arbetet. När dessa metoder använts i kommunerna skall de leda till att antalet barn som går eller cyklar till skolan har ökat, jämfört med före projektstarten.

Kommentar: Inom projektet har utvecklats en del användbara verktyg och metoder, främst av de olika kommunerna själva och en del av projektledningen. Dessa verktyg har sedan spridits och introducerats vid gemensamma möten samt via projektets hemsida där mycket användbart sk. "Inspirerande material" har redovisats med länkar.

Hur dessa metoder och verktyg har bidragit till att minska bilåkandet till skolor i resp. kommun har varit omöjligt att följa upp. Mätningar av trafiken samt enkäter till föräldrar/barn har använts vid många skolor men resultaten i mätbart minskat bilåkande har varit blygsamma och det går inte direkt att koppla dem till olika metoder.

Syftet med den kommunikationsverksamhet som projektdeltagarna genomfört ute i kommunerna har varit att:

- Göra de deltagande kommunernas skolpersonal, föräldrar, skolbarn m fl. medvetna om problemen och möjligheterna förknippade med hur barnen tar sig till skolan.
- Förändra attityderna hos de deltagande kommunernas föräldrar, skolbarn, skolpersonal m fl. i enlighet med projektets intentioner.

- Förändra beteendet hos de deltagande kommunernas föräldrar och skolbarn, i enlighet med projektets intentioner.

Kommentar: Detta projekt har i mycket handlat om att för kommunrepresentanterna föra upp frågan på dagordningen, att informera och stimulera till förändrat beteende och detta har visat sig svårt i de flesta fall men vid ett antal skolor ändå lyckats väl. En lärdom har varit att om man skall förändra attityden till skjutsande av barn i bil hos föräldrar och skolpersonal, så krävs mycket tid och tålamod.

Organisation och genomförande

Sanna Hambeson, Hållbar utveckling Väst och Lars Johansson, Vägverkets KUSTOM-projekt har tillsammans fungerat som projektledning. Rollen för dessa två har varit att utgöra en stödjande funktion till kommunernas representanter när dessa träffas i samarbetsgruppen, t ex. genom att bjuda in till möten, föra anteckningar, hjälpa till att ta fram visst material som alla kan ha nytta av osv. Däremot har man inte varit involverade i det arbete som genomförts ute i de olika kommunerna, det har varje enskild kommunrepresentant haft ansvar för.

Representanter för ca 20 kommuner i Västra Götaland fick från början inbjudan att komma på startmötet i september 2005 och sedan delta i projektet. Drygt hälften av dessa nappade och anslöt sig. Det första mötet i september 2005 ägnades dels åt att lära känna varandra samt att diskutera hur vi skulle arbeta i projektet. Nästa möte, senare samma höst, bjöds mellanstadieelever från Torslandaskolan i Västra Göteborg in och berättade om sin lyckade Vandrande skolbuss som mest sköttes av eleverna själva.

Vid denna tid togs också fram en projektplan för projektet. Representanterna för drygt tio kommuner satte igång planeringsarbetet i resp. kommun. Ytterligare arbets- och erfarenhetsmöten hölls under våren på olika platser i regionen.

Projektledningen tog fram mallar till frågeformulär för att mäta hur barnen tar sig till skolan. Vissa kommuner använde mallarna.

En fyrfärgsfolder som presenterar ämnet för föräldrar och skolpersonal togs fram, med foton från en skola i Härryda kommun. Foldern har tryckts i tre omgångar, 5000 ex varje gång och den är väl spridd i kommunerna och mycket uppskattad.

Goda exempel på informationsmaterial, från olika kommuner i hela landet, har samlats in och spridits under hela projektiden, framförallt via projektets hemsida på www.hutvast.se.

Ytterligare arbets- och erfarenhetsmöten hölls på olika platser i regionen. Mallar för uppföljning och utvärdering av arbetet togs fram (utifrån Vägverkets SUMO-modell). En del av kommunerna hade nu kommit igång bra med arbetet på flera skolor medan andra arbetade mindre aktivt eller trots aktivt arbete hade motgångar i sitt arbete, ett par kommuner la ner sitt arbete.

Våren 2007 genomfördes en enklare uppföljningsomgång av arbetet i kommunerna, med hjälp av en enkät. Vi fick en bild av hur arbetet gått i de olika kommunerna under 1,5 år och vad som hade varit problematiskt. Svaren från representanter i 12 kommuner visade att arbetet varit svårt i nästan alla kommuner men med små steg och envetet arbete hade det ändå gått framåt och i många skolor var man igång med större eller mindre grupper av barn som gick tillsammans till skolan. De flesta kommunrepresentanterna hade valt att fokusera mest på argument om hälsa. Att få till en säkrare trafiksituation vid skolan var också ett argument som bitit, framförallt på skolpersonal. Miljöargument däremot är något som de flesta visserligen håller med om är viktiga men miljöfrågorna är samtidigt komplexa och ofta svåra att ta till sig.

Nästan alla kommuner svarade att de ville fortsätta arbetet och också delta i vårt projekt för att utbyta erfarenheter.

Fr o m. skolstarten hösten 2007 hade vi en omstart i projektet. Den nya tidsramen som sattes var läsåret 2007/2008 – med uppföljning hösten 2008. De kommuner som bestämde sig för att vara med även fortsättningsvis var Gullspång, Kungsbacka, Kungälv, Lidköping, Lilla Edet, Mölndal, Skövde, Götene, Vänersborg och Alingsås och representanter från dessa kommuner

arbetade nu under lite hårdare uppföljningspress från projektledningen. Aktiviteter har genomförts i skolor i de medverkande kommunerna med blandade resultat.

Vi fortsatte med våra arbets- och erfarenhetsbyttarmöten ungefär en gång i halvåret. Dessutom arrangerades i mars 2008 ett heldagsseminarium om Motionens betydelse för barns hälsa. Camilla Bergholm från Nationellt centrum för främjande av god hälsa hos barn och ungdom, föreläste, svarade på frågor och deltog i gruppdiskussioner.

Sammanfattningsvis kan sägas att arbetet i kommunerna har varit svårt och tålamodskrävande men framförallt vid skolor i Skövde, Mariestad och Mölndal har arbetet kommit igång bra liksom vid enstaka skolor i några av de andra kommunerna.

Totalt under det treåriga projektet har representanter från följande kommuner deltagit, under hela eller delar av perioden: Gullspång, Götene, Härryda, Kungälv, Kungsbacka, Lidköping, Lilla Edet, Mariestad, Mellerud, Munkedal, Mölndal, Skövde, Tranemo, Ulricehamn, Vänersborg och Alingsås.

Nedan följer en kortfattad redovisning av vad en majoritet av kommunerna gjort på området under perioden.

Genomgång av kommunernas arbete

Skövde och Mariestads kommuner

Kontaktperson är Eva Gunnarsson, trafikinformator. Eva har hela tiden samarbetat tätt med folkhälsoplaneraren i resp. kommun. De använder framförallt hälsoargumenten och lärarna upplever också att barnen blir piggare när de går till skolan.

Arbetet startade 2006 och redan på våren gjordes ett pilotprojekt med sk. Gåbuss – att gå tillsammans i grupp - på en skola i Skövde. Föräldrarna gick med barnen i den omgången och det slog väl ut.

Intensivt arbete följde i flera skolor i både Skövde och Mariestad som har resulterat i att totalt 150-170 elever på flera olika skolor går i Gåbuss till skolan varje dag.

Eva och en kollega har genomfört trafikräkningar vid flera skolor, vid flera tillfällen. Det har dock varit svårt att säga om biltrafiken har minskat som följd av Gåbussen när endast en eller ett par klasser på en skola är med. Bättre då att använda ett frågeformulär till de aktuella eleverna.

Alla skolor i kommunerna erbjuds att vara med. Alla elever som vill får kartor med lämplig gångväg och vilka tider som gäller. Arbetet har varit inriktat på barn i låg- och mellanstadiet. De skolor som Eva valt att arbeta med i första hand är sådana som har stora trafikproblem.

Eva har varit med på ett stort antal skolråd och föräldramöten och informationsfoldern och filmen har varit mycket bra stöd i informationsarbetet.

I Skövde har tagits fram en logga – Gåbussen i Skövde, en grön buss. Loggan finns bl.a. i form av en reflex. En stickad mössa med reflex samt reflexvästar delas ut till barn som går i Gåbuss.

Mölndals Stad

Kontaktperson är Ulrika Leandersson, trafikinformator. Två andra personer har under projektperioden haft tjänsten som trafikinformator. Ulrika har ett bra samarbete med kommunens gatukontor och med folkhälsoplaneraren.

Målsättningen för arbetet i Mölndal har varit att skolorna med olika metoder ska arbeta för att eleverna ska ta sig till skolan på annat sätt än att bli skjutsade med bil.

Arbetet startade våren 2006 och när projektet fungerade som bäst var elever från tre skolor med i vandrande skolbussar. En av skolorna har också varit med i den nationella skolutmaningen "Gå ut och cykla till skolan". En av skolorna har sk. hälsoprofil.

Låg och mellanstadieskolan Krokslättsskolan visade under hösten 2006 mycket goda resultat, mellan 75-99% av eleverna gick eller cyklade.

Många möten har hållits med skolpersonal, föräldrarepresentanter och skolledare. Man har besökt brukarråd och rektorskonferenser i kommunen.

Skolorna har fått kartor på närområdet. Eleverna prickar in där de bor och diskuterar vägen till skolan, kompisar som bor nära etc.

Man bygger avlämningsplatser vid flera skolor, ca 500 m från skolan. Det är mer ordning på trafiken nu även om bilarna inte har minskat i antal.

I tre skolor fungerar vandrande skolbuss, tre nya skolor är på väg att starta.

Det har varit svårt att hålla igång arbetet. En förutsättning för att få igång projektet och få ett gott resultat är att rektorerna stödjer arbetet och att det finns engagerad personal och föräldrar.

Gullspångs kommun

Kontaktpersoner är Titti Waltersson, folkhälsoplanerare eller Nina Lidholm, Agenda 21-samordnare. Större delen av projekttiden har den fd. Agenda 21-samordnaren Erika Andersen arbetat med projektet.

Målsättningen för arbetet i Gullspång har varit att ändra föräldrarnas, barnens och lärarnas attityder kring resvanor så att de som har möjlighet väljer att gå eller cykla till skolan istället för att åka bil.

Arbetet startade redan hösten 2005 och vid årsskiftet 2005/2006 togs den första kontakten med två skolor. Ett antal möten har hållits med skolledare samt med föräldrar. Dessutom har lärare pratat med föräldrarna i de utvalda klasserna

En provtur gjordes i Hova 2006 med två elever för att ta fram lämplig tur med tidtabell, följt av två provdagar med samtliga berörda elever i åk 4-5. En provtur med berörda elever i ett bostadsområde i Gullspång, åk 2-3. Berörda elever fick kartor över gångvägen.

Under en tid fungerade vandrande skolbussar med några klasser på resp. skola men vid projektets slut finns inga fungerande vandrande skolbussar i Gullspångs kommun.

Båda rektorerna och lärarna är positiva och hoppas fortfarande på att få igång några Vandrande skolbussar. Kontaktpersonerna i kommunen har lagt över huvudansvaret på skolorna själva, men finns även i framtiden med och hjälper till och stöttar. Skolorna har erbjudits DVD-filmen, en färdig power point presentation och färdiga kartor med "busslinjer" samt att kommunen köper in reflexvästar till såväl barn som föräldrar/andra vuxna som går i bussarna.

Ulricehamns kommun

Kontaktpersoner är Diana Skoglund, miljöstrateg och Britt Thorell, folkhälsoplanerare.

Målsättningen har varit att barn som kan gå eller cykla inte ska bli skjutsade till skolan

Arbetet inleddes i februari 2006 med en kontakt med skolan. Ett antal möten hölls med både skolpersonal och föräldrar. Lärarna tog dessutom själva upp ämnet på föräldramöten.

Projektet ”Inte bli skjutsad till skolan” pågick på Ulrikaskolan mellan den 2 maj till den 22 september 2006. 135 elever gick eller cyklade under perioden till och från skolan. Målgruppen var elever i åk 4-6.

Kontaktpersonerna gjorde en enkät om barnens resvanor både före och efter projektet. Det framkom tydligt att eleverna tyckte det varit roligt och att föräldrarna är positiva till att barnen rör på sig.

Det har varit ett mycket lyckat projekt, alla inblandade är mycket nöjda.

Man kommer att gå ut med samma erbjudande till fler mellanstadieskolor.

Lilla Edets kommun

Kontaktpersoner är Helena Grimm, miljöplanerare och Angelika Samuelsson, klimat- och energirådgivare. Folkhälsorådet stödjer arbetet.

Arbetet inleddes 2006 och de första kontakterna med skolor togs i april 2006. Målgrupp är åk 1-3. Målsättningen under projektiden var att minska bilantalet runt den mest centralt placerade skolan Fuxernaskolan.

Ett antal möten har hållits med skolledare och lärare under 2006 och 2007 men arbetet har gått ganska trögt. De flesta lärarna var vid de första kontakterna positiva, men när arbetet skulle dra i gång på allvar hade de inte tid. Föräldrar i föräldrarådet (för barn i årskurs 1-3) anser sig inte ha tid att gå med sina barn och de anser att vägarna är för farliga för att låta barnen gå själva. Det började dock lossna på hösten 2007 och flera skolor har nu sagt att de är intresserade.

Arbetet kommer att fortsätta och inför skolstarten hösten 2008 får alla barn som skall börja 0:an ett brev som berättar om hur positivt det är för barnen om de får promenera till skolan.

Kungsbacka kommun

Kontaktpersonen Ann Rydberg, trafikinformatör har avslutat sin tjänst i april 2008 och inte ersatts. Det var svårt att få ihop en grupp av personer i kommunen som arbetade med projektet och Ann kände sig lite isolerad i sin roll.

Målsättning för kommunen: Få det trafiksäkrare runt skolorna samt bättre miljö och hälsosammare barn.

Första erbjudandet till skolorna gick ut före sommarlovet 2006. Tingbergsskolan i Kungsbacka åk 3 nappade och Ann deltog på flera föräldramöten samt hade ett antal samtal med rektorn. Tingbergsskolan åk 3 började med vandrande skolbuss, och det fungerade bra under en period. Arbetet har sedan dess gått trögt, många föräldrar sa att de var intresserade till en början men sedan har de inte haft tid att engagera sig.

Alingsås och Vänersborgs kommuner

Kontaktpersoner är Kjell-Eve Jäderström, trafikinformatör och Eva Glennius, rektor på Norra skolan i Vänersborg.

Det gjordes försök att komma igång med arbetet på skolor i Alingsås redan 2005 men det var trögt och sedan har engagemanget svalnat.

Vid Norra skolan i Vänersborg startade vandrande skolbuss redan hösten 2006, mycket tack vare en engagerad rektor.

Drygt 10 möten har hållits i kommunerna med skolledare och föräldrar. Aktiviteter om ämnet har genomförts på en sk. folkhälsodag som visade hur bra det är att barn rör sig.

Det har varit svårt att nå ut med budskapet och trögt att få igång arbetet.

Munkedals kommun

Kontaktpersoner är Eva Kristensson, folkhälsosamordnare och Harriet Larsåsen, trafikinformator.

Arbetet startade 2005 med målsättningen en bättre miljö och friskare barn. Ett antal möten hölls med skolledare, lärare och föräldrar.

Vandrande skolbuss kom igång i viss mån i åk 3-5 i Hällevadsholms skola. En enkät om barnens skolväg genomfördes. Det kom fram synpunkter på utformning och farliga platser.

Arbetet har gått trögt och det svåraste har varit att engagera föräldrarna och få dem att förstå att ansvaret ligger på dem och att detta är ett säkrare sätt för barnen att ta sig till skolan.

Lidköpings och Götene kommuner

Kontaktperson är Ewa Sedström, trafikinformator.

Arbetet startade våren 2007 med målsättningen att få fler barn att gå till skolan och färre vuxna som skjutsar sina barn i bil.

I de sex skolor i Lidköping som kontaktats finns bra gång och cykelvägar överallt och de används redan i stor utsträckning, några aktiviteter för att få igång vandrande skolbussar är inte aktuella.

I Götene har en skola i Tjärby visat intresse av vandrande skolbuss men anser inte att de kan ta tag i det just nu.

Melleruds kommun

Kontaktperson är Jenny Christensen, trafikinformator.

Arbetet startade i viss skala i april 2006, och Jenny har haft några möten med berörda personer.

I Melleruds kommun har det fungerat trögt. Skolan har fått erbjudande om hjälp att komma igång. Personalförändringar har påverkat och försvårat att genomföra projektet.

Tranemo kommun

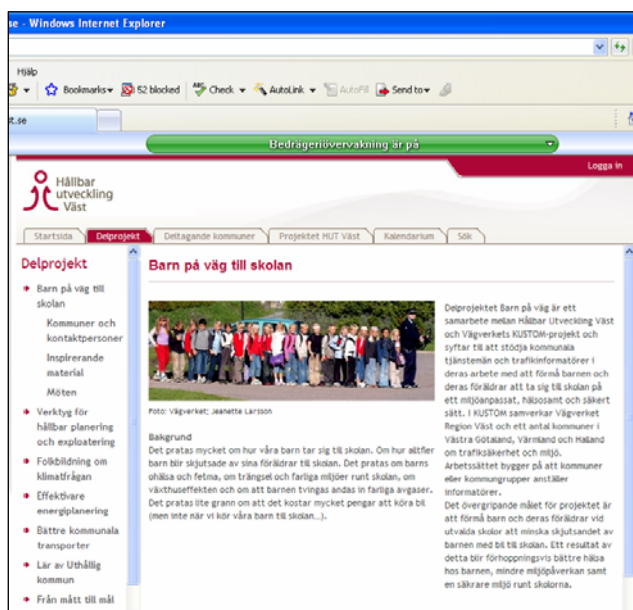
Kontaktperson har varit Ingela Carlsson, lärare på Limmaredsskolan under det dryga året som Tranemo deltog i projektet.

En hel del aktiviteter genomfördes 2006 för att förmå Tranemoinvånarna att cykla och gå mera. Kommunen mätte elevernas cykelvanor i årskurs 3 till årskurs 6. Man kartlade också vilken väg barnen tar till skolan när de använder cykel eller promenerar.

Kampanjen "Cykla mera - gärna flera" 2006 riktade sig till alla invånare i kommunen.

När kontaktpersonen inte längre hade stöd i kommunen för sina aktiviteter avslutades projektet.

Marknadsföring och kommunikation

HUT Västs hemsida på www.hutvast.se har varit en mycket viktig kommunikationskanal för projektet. Där har all information som producerats inom och kring Barn på väg till skolan lagts ut.

Inom projektet har tagits fram en tryckt informationsfolder om att gå och cykla till skolan. Målgrupper är framförallt föräldrar och skolpersonal.

Informationsfoldern har delats ut i följande kommuner under åren 2006-2008.

	Antal ex
Totalt ca 15 000 ex.	
Lilla Edet	700
Gullspång	600
Skövde / Mariestad	3930
Lidköping / Götene	800
Härryda	1600
Munkedal	500
Mölndal	1500
Ulricehamn	50
Svenljunga	30
Kungsbacka	755
Falköping	500

Mellerud	500
Kungälv	550
Alingsås	550
Tranemo	65
Trollhättan	40
Vänersborg	200
Tibro / Falköping / Hjo / Tidaholm	700
Uddevalla	300
Stenungsund/Tjörn/Orust	500
Hylte/Laholm	200
Halmstad, Haverdals byskola	130
Göteborg	10
Vägverket, Lars Johansson	100

Finansiering

Under tidsperioden april 2005 till september 2008 har Vägverket, bidragit med 480 000 kr till olika transportprojekt inom huvudprojektet Hållbar utveckling Väst. Länsstyrelsen i Västra Götaland har under samma period bidragit med 150 000 kr till transportprojekten.

Ungefär hälften av Vägverkets bidrag under perioden har gått till finansiering av projektet Barn på väg till skolan. Bidraget har gått till projektledning, möten, seminarier och trycksaksframställning.

Kontaktinformation

Sanna Hambeson, Verksamhetsledare Hållbar utveckling Väst
 Tel 031-701 05 70, 0708-83 29 66, sanna.hambeson@hutvast.se
 (Sanna avslutar sin tjänst i september 2008)

Lars Johansson, Samordnare Vägverkets KUSTOM-projekt
 Tel 0708-48 72 20, lars.johansson.h-sund@telia.com